

แผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับมอบหมายจากสำนักงาน ป.ป.ช. ให้รับผิดชอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประเภทสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและในกำกับของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 81 แห่ง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 นั้น ทำให้มหาวิทยาลัยต้องประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีกรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส จำนวน 5 ดัชนี ประกอบด้วย ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index) ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index) ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption – Free Index) ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture Index) ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index)

คณะกรรมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีนาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทที่ 1 บทนำ	1
• ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัย	1
• ที่มาของระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ	3
• วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	4
บทที่ 2 กรอบแนวคิด และนิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	5
• กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ	5
• กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	6
• กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการ การทุจริต Corruption Risk Management : CRM	7
• กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเชิงนโยบาย ในการดำเนินโครงการ	10
• กรอบตามหลักมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) และ ISO 37001:2016	13
• กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	14
บทที่ 3 กระบวนการจัดการความเสี่ยงความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	15
• กระบวนการการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	15
• แบบฟอร์มแผนการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต	20
บทที่ 4 แผนการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงป้องกันการทุจริต	21
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	
• การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	23
• การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	25
• แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	33
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ 135/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงาน การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	

บทที่ 1

บทนำ

ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัย

ปรัชญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ร่วมชี้นำการพัฒนาท้องถิ่นและสังคม

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นแหล่งสรรพวิชาในการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล

คำอธิบายวิสัยทัศน์

หมายถึง ความหลากหลายของศาสตร์หรือองค์ความรู้ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีความพร้อมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล

ค่านิยมหลักองค์กร

“ร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมทำหน้าที่ อย่างมีความสุข” (4 H’s, ประกอบด้วย Head, Heart and Hand for Healthy Organization)

Head หมายถึง ร่วมคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ได้ข้อสรุปทิศทางร่วมกัน

Heart หมายถึง มีจิตวิญญาณร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

Hand หมายถึง ร่วมทำ ร่วมทำหน้าที่ ร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจองค์กร

Healthy Organization หมายถึง องค์กรสุขภาพดี องค์กรแห่งความสุข

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรม
2. สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดสู่การพัฒนาท้องถิ่น
3. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้
5. บริหารจัดการให้มีคุณภาพ

อัตลักษณ์

“บัณฑิตเป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และทักษะวิชาชีพ”

“บัณฑิตเป็นคนดี” หมายถึง คนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

“มีจิตสาธารณะ” หมายถึง มีสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เอื้ออาทรต่อผู้อื่นและแบ่งปัน

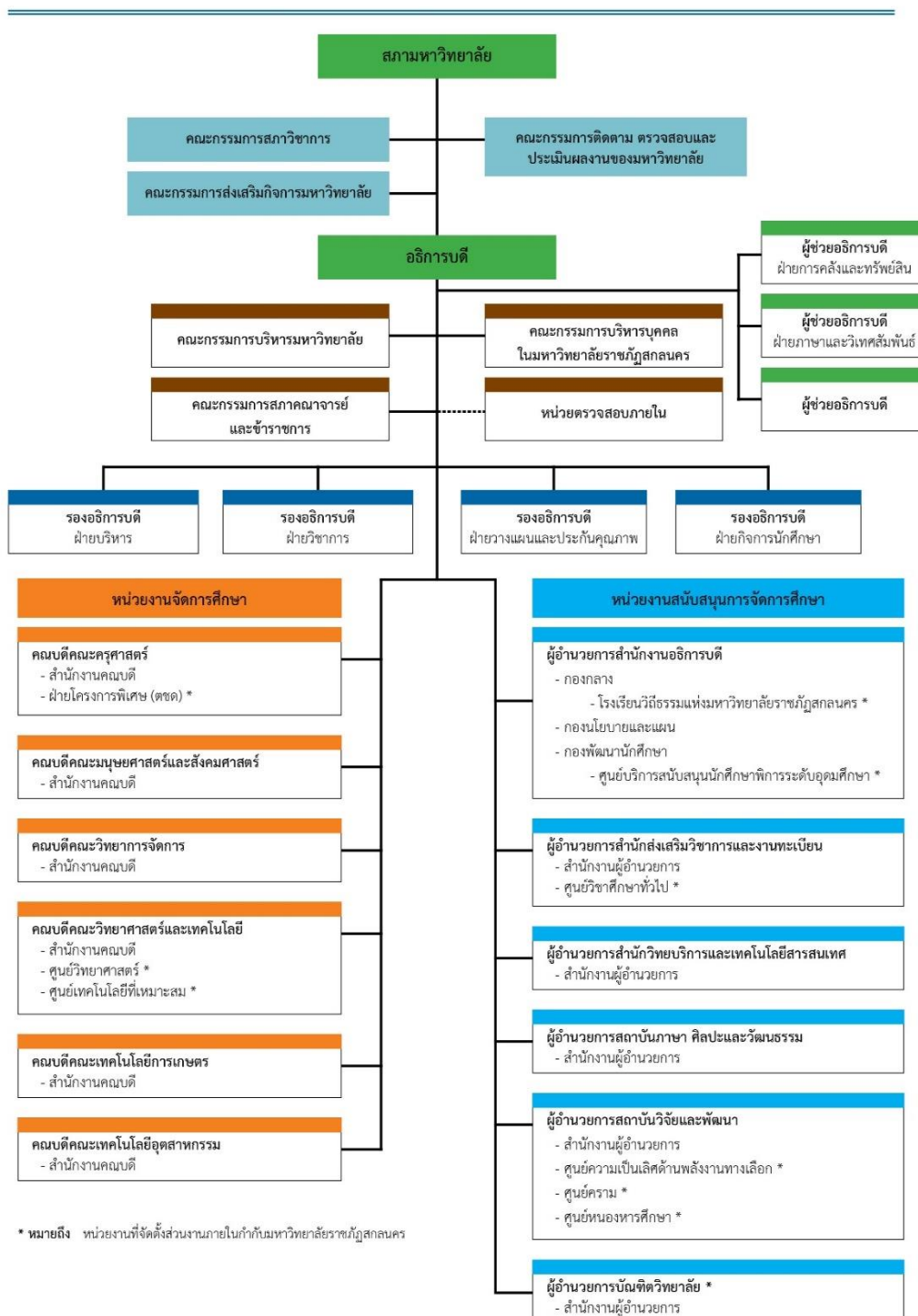
“มีทักษะวิชาชีพ” หมายถึง มีความชำนาญในวิชาชีพ มนุษย์สัมพันธ์ การสื่อสารและเทคโนโลยี
เอกลักษณ์

“มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการให้โอกาส”

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนด้วยการวิจัยและนวัตกรรม
2. การผลิตบัณฑิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. การยกระดับคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความเป็นมาของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

การทุจริตเป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่เบี่ยงเบนไปจากปทัสฐานอันเป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อตอบสนองเป้าหมายส่วนตัวเป็นสำคัญ การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริต ในภาครัฐมีการกระจายตัว และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นอยู่ในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ ประกอบกับองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้ประกาศผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริตประจำปี พ.ศ. 2564 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2565 โดยในครั้งนี้มีประเทศที่เข้าร่วมการประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ ดำเนินการสำรวจโดยอาศัยการประเมินจาก 13 แหล่งดัชนี ปรากฏว่า 2 ใน 3 ของประเทศที่เข้ารับการประเมินมีระดับคะแนนที่ต่ำกว่า 50 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และโดยเฉลี่ยระดับคะแนนจะอยู่ที่ 43 คะแนน ประเทศที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือ เดนมาร์ก ฟินแลนด์ และนิวซีแลนด์ มีคะแนน 88 คะแนน โดยที่ประเทศนอร์เวย์ (85) สิงคโปร์ (85) สวีเดน (85) สวิตเซอร์แลนด์ (84) เนเธอร์แลนด์ (82) ลักเซมเบิร์ก (81) และเยอรมนี (80) เป็นประเทศที่ได้คะแนนสูงสุดใน 10 อันดับแรก สำหรับประเทศที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ชูแดนใต้ (11) ซีเรีย (13) และโซมาเลีย (13) ประเทศไทยได้รับคะแนน 35 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 110 จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ ได้รับคะแนนลดลงจากปี พ.ศ. 2563 ซึ่งได้รับคะแนน 36 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 104 โดยในปี 2564 อยู่ในลำดับที่ ๕๗5 ของประเทศอาเซียน รองจาก 1) สิงคโปร์ 85 คะแนน 2) มาเลเซีย 48 คะแนน 3) เวียดนาม 39 คะแนน 4) อินโดนีเซีย 38 คะแนน ซึ่งหากพิจารณาจากภาพรวมผลคะแนน CPI ปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยได้รับคะแนน 35 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 110 จากประเทศที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ ซึ่งมีระดับคะแนนและอันดับลดลงจากปี 2563 ดังนั้น จึงนำมาสู่แนวคิดและบทสรุปประเด็นสำคัญ ที่ว่า ภาพรวมคะแนนของประเทศไทยลดต่ำลง โดยเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่สำคัญ เช่น เวียดนาม และ อินโดนีเซีย ปรากฏว่า คะแนนของเวียดนามและอินโดนีเซียเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น จึงเป็นเครื่องสะท้อนว่านักธุรกิจ นักลงทุนชาวต่างชาติ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ ที่ประเมินประเทศไทย ยังไม่เชื่อมั่นในการบริหารจัดการเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยเท่าที่ควร

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต ปี พ.ศ. 2564 พบข้อมูลที่มีนัยสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แหล่งประเมินที่มีคะแนนลดลง 2 แหล่ง ซึ่งเป็นแหล่งที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนเพื่อการอนุมัติอนุญาตเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ คือ World Economic Forum Executive Opinion Survey : WEF (-1) และ IMD World Competitiveness Center World Competitiveness Yearbook Executive Opinion Survey : IMD (-2) ขณะที่อีก 2 แหล่งการประเมิน คือ แหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการต่อต้านการทุจริต Political and Economic Risk Consultancy Asian Intelligence : PERC (-2) และแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ตำแหน่งโดยมิชอบ World Justice Project Rule of Law Index Expert Survey : WJP (-3) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้างต้น จึงเป็นเครื่องสะท้อนว่าในสายตานานาชาติยังไม่เกิดความเชื่อมั่นในความโปร่งใสของการดำเนินการธุรกิจในประเทศไทย เนื่องจากยังมีการเรียกรับสินบนเพื่อการอนุมัติอนุญาตเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ จากนักลงทุนและชาวต่างชาติ

เพื่อเป็นการยกระดับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) จึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพจน์มิชอบในส่วนราชการ โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำพองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรใสสะอาด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดสถานะธรรมาภิบาล (The Worldwide Governance Indicators (WGI) ของธนาคารโลก (World Bank) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นในองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ ยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ได้อย่างรวดเร็ว เพราะมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่เหมาะสม และสมเหตุผล หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารและในฐานะฝ่ายเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ยังได้มีการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าวโดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS และประยุกต์ใช้ ISO 37001 (Anti-Bribery Management Systems (ABMS) ระบบการจัดการการต่อต้านการให้และรับสินบน ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต ได้อย่างแท้จริง อันจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน นักลงทุนและชาวต่างชาติ ซึ่งจะส่งผลให้ค่าคะแนนดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยสูงขึ้น

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

- 1) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริต
- 2) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- 3) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบอบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
- 4) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

บทที่ 2

กรอบแนวคิด และนิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

2.1 กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (1940) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T. Wolfe and Dana R. Hermanson (2004) และทฤษฎี GONE Theory ของ Leonard J. Brook (2004) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
1. Opportunity	1. Capability 2. Opportunity	1. G - Greed 2. O - Opportunity
2. Pressure 3. Rationalization	3. Incentive / Motive 4. Rationalization	3. N - Need 4. E - Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤตินิยมชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่ต้องคิดว่าผิดมีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษจับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

(ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (Corruption Risk Assessment) สำนักงาน ป.ป.ท)

2.2 กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาดสามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤตินิยมชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้ดำเนินการตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อใช้ขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน

สกัดกัน ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด)

2.3 กรอบแนวคิดการพัฒนาระเบียบเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต Corruption Risk Management : CRM

CRM จะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในเชิงบวกมากกว่าทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรู้สึกกังวล ซึ่งผลการประเมิน CRM ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว และหน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CRM ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และได้รับประโยชน์ในมุมของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรโดยเฉพาะการแสดงให้สังคมและสาธารณชนรับรู้ว่าคุณภาพหน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต Corruption Risk Management : CRM	
ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่	การอำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ - โครงการที่หน่วยรับงบประมาณ “ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะ ส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

นิยาม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น
	ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
	<p>ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง” หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริตเนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของ หรือความต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด นำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมในระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม</p>
สินบน Bribery	<p>สินบน Bribery ISO 37001 : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอการสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและ ไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทน เพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO 37001 “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of anyvalue (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties.</p> <p>(ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO 37001 with Gift Giving and Receiving)</p>
ของขวัญ Gifts	<p>Gifts ของขวัญ ISO 37001: ได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใดไว้ในข้อกำหนดย่อยข้อหนึ่งของหัวข้อด้านการดำเนินการ (Operation) โดยกำหนดว่า “องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ออกแบบขึ้นเพื่อป้องกันการเสนอ การให้ หรือการรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาค และประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เมื่อการเสนอ การให้ หรือการรับสามารถพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ว่าคือสินบน”</p> <p>(ตามความหมายของ ISO 37001 Gifts, hospitality, donations and similar benefits “The organization shall implement procedures that are designed to prevent the offering, provision or acceptance of gifts, hospitality, donations and similar benefits where the offering, provision or acceptance</p>

ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา 128 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 ข้อ 3 ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

1) ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ความสามารถใน

การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการทำหน้าที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

2) ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

3) กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

4) มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผลและสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

2.4 กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการ

กรอบแนวคิดในการจัดทำเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ กรอบแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการ ของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย และคู่มือการใช้เกณฑ์ความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย ซึ่งจัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช.

ภายใต้คณะกรรมการศึกษาการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงเพื่อสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายใน
โครงการของรัฐ เมื่อปี 2562 ได้กำหนดคู่มือการใช้เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย และเกณฑ์ชี้วัด
ความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย โดยรายละเอียดของคู่มือการใช้เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย
ได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัด ออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในขั้นตอนการพัฒนาน
โยบาย และ 2) เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดย
ประกอบด้วยหัวข้อที่จะใช้เป็นเกณฑ์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการพัฒนานโยบายกำหนดเป็นเกณฑ์ชี้
วัดสำหรับการประเมินได้ 5 เกณฑ์ ดังนี้

1. การแสดงความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย
3. การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย
4. มีกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า ความเป็นไปได้ และความเสี่ยงของนโยบายด้วยการมีส่วน
ร่วมอย่างเป็นระบบ

5. การเสริมสร้างความโปร่งใสในการพัฒนานโยบายของพรรคการเมือง

โดยเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการพัฒนานโยบายใช้แบบรายงานการ
ดำเนินการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงฯ ในการรายงานการพัฒนานโยบาย 1 นโยบาย ต่อ 1 ฉบับ

ส่วนที่ 2 เกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย ในขั้นตอนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ กำหนด
เป็นเกณฑ์ชี้วัดสำหรับการประเมินได้ 4 เกณฑ์ ดังนี้

1. มีการเตรียมการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตในขั้นก่อนการดำเนินการตามนโยบาย
2. มีการเตรียมการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริตและการติดตามการดำเนินการตามนโยบาย
3. มีการเตรียมการประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อการทุจริต
4. มีการเตรียมการสร้างความโปร่งใสในขั้นการนำนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยการสื่อสารการบริหารจัดการ
ความเสี่ยงต่อการทุจริตและการสร้างการเฝ้าระวัง

แนวทางการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ

การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่มี
ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามปัญหา
การทุจริตคอร์รัปชันที่ตรงจุดที่สุดองค์กรระดับนานาชาติในหลายประเทศ ต่างตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิด
เรื่องการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐและได้พยายามร่วมกันผลักดันแนวคิดของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open
Government Data) ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานของภาครัฐถือเป็นเครื่องมือ
สำคัญในเพิ่มประสิทธิภาพของความโปร่งใสในการให้บริการของภาครัฐ ซึ่งสะท้อนถึงความรับผิดชอบและความ

โปร่งใสของภาครัฐที่มีต่อผู้ใช้บริการทุกภาคส่วน โดยประชาชนสามารถค้นหาและเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพของภาครัฐได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที โดยประชาชนสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการบริการของภาครัฐ ทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มมูลค่าให้กับหน่วยงานราชการ ทำให้ประชาชนไว้วางใจและเชื่อถือมากขึ้นอันจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนเป็นช่องทางสำคัญในการให้ประชาชนได้เข้ามาตรวจสอบการทำงานและการใช้อำนาจของภาครัฐ ซึ่งจะลดโอกาสในการเกิดคอร์รัปชันอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย และจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศและเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน และรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติสืบองค์การสหประชาชาติ (2016) ได้นิยามข้อมูลเปิดของภาครัฐว่า “ข้อมูลของรัฐบาลที่ถูกเปิดเผยผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึง นำไปใช้ต่อ หรือแจกจ่ายได้โดยปราศจากข้อจำกัดใด ๆ”

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development - OECD) (2017) ได้กำหนดนิยามของ “รัฐบาลเปิด” ว่าเป็น “วัฒนธรรมการกำกับดูแลที่ส่งเสริมหลักการของความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ในอันที่จะสนับสนุนประชาธิปไตยและการเติบโตโดยรวม”

ขณะที่ **World Wide Web Foundation** (2015) ได้กำหนดคุณลักษณะของข้อมูลเปิดไว้ 5 ประการ คือ 1) สามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางออนไลน์ (Available Online) เพื่อเข้าถึงผู้ใช้งานจำนวนมากและหลากหลาย 2) ทุกคนได้รับอนุญาตให้นำข้อมูลนั้นไปใช้ และใช้ซ้ำได้ (Open-licensed) 3) ประมวลผลด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้ (Machine-readable) เพื่อสามารถนำไปวิเคราะห์ต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) รวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายให้อยู่ในชุดข้อมูล (Dataset) เดียวกัน และสามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้ง่าย (Available in bulk) 5) ไม่เสียค่าใช้จ่าย (Free of charge) เพื่อให้ประชาชนไม่ว่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไรสามารถเข้าถึงได้โดยเสมอภาคกัน

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางการเปิดเผยข้อมูลโครงการก่อสร้าง ตั้งแต่กระบวนการจัดทำ และนำเสนอโครงการ การเตรียมความพร้อมของโครงการ การจัดซื้อจัดจ้างช่วงการดำเนินโครงการ และหลังจากสิ้นสุดโครงการ โดยมีรายละเอียดข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะทั้งข้อมูลเชิงรุก และข้อมูลเชิงรับ เช่น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำนวนบริษัทที่เข้าร่วมประกวดราคามูลค่าของสัญญา ขอบเขตงานตามสัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสัญญา การเปลี่ยนแปลงขอบเขตสัญญาเหตุผลการเปลี่ยนแปลง การตรวจสอบและการประเมินผลโครงการ การจัดการข้อร้องเรียน เป็นต้น

นิยาม “โครงการที่ต้องดำเนินการประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริต” หมายถึง

(1) รายการที่หน่วยรับงบประมาณ “ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณรายการในงบลงทุนที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง”

(2) รายการที่หน่วยรับงบประมาณ “ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายการในงบลงทุนที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง”

โครงการตาม (1) หรือ (2) ให้หมายถึง ค่าของงบประมาณและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประมาณรายจ่ายประจำปี ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงบประมาณ

2.5 กรอบตามหลักมาตรฐาน Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) และ ISO 37001:2016

1) COSO 2013

กรอบหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO2013 (Committee of Sponsoring Organizations 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี 1992 โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก 3 ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี 2006 เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2009 เป็นแนวทางด้านการกำกับ ติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ 3 ในปี 2013 เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี 2013 นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี 1992 ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายใน แต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง ใน การที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวัง และตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ COSO ได้ผลักดันให้กิจการต่าง ๆ ทำการขับเคลื่อน The Three Lines of Defense และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Internal Control Framework

มาตรฐาน COSO 2013 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ 1 องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ 2 คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ 3 คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ 4 องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ 5 องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 2 : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ 6 กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ 7 ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ 8 พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ 9 ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ 10 ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ 11 พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ 12 ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ 4 : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ 13 องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ 14 มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ 15 มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 5 : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ 16 ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ 17 ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

2) COSO 2017 (COSO ERM 2017)

COSO 2017 Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance มุ่งชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร ความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นหัวใจสำคัญเพื่อเป็นกลไกในการผลักดันให้องค์กรบริหารความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้าง มูลค่าเพิ่ม (Value Enhancement) ให้กับองค์กร และมีองค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร) ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร) ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

Performance (เป้าหมายผลการดำเนินงาน) ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยงการประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง) ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

Information, Communication & Reporting (สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน) ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

2.6 กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1) Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

2) Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแส้นั้นแก่ผู้บริหาร

3) Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

4) Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

บทที่ 3

กระบวนการจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

กระบวนการจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

มหาวิทยาลัยได้นำกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต มาใช้เป็นแนวทางในการวางระบบการควบคุมภายในภายในมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงาน และเกิดการแทรกแซงของกระบวนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดการทุจริต และดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเหล่านั้นเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตภายในมหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ที่จะมีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

โดยคณะกรรมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้คะแนนระดับการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยความเสี่ยงนั้น อาจใช้คะแนนเสียงข้างมากในที่ประชุม หรือให้แต่ละคนเป็นผู้ให้คะแนนแล้วนำคะแนนนั้นมาหาค่าเฉลี่ย เป็นต้น ทั้งนี้มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดนั้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.2.2 พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

การคำนวณระดับความเสี่ยงโดยรวม

ระดับความเสี่ยงโดยรวม (Risk Exposure) หมายถึง ค่าระดับของความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยง ซึ่งได้จากความสัมพันธ์ระหว่างระดับของระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยง แสดงความสัมพันธ์ เช่น ถ้าระดับความถี่ในการเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยงได้ แล้วตกอยู่ในระดับตั้งแต่ ต่ำ - สูงมาก โดยเรียงลำดับ จากระดับ สูงมาก (4) สูง (3) ปานกลาง (2) ต่ำ (1) สำหรับการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง ได้นำค่าระดับคะแนนของโอกาส และค่าคะแนนของผลกระทบหรือความเสียหายมาพิจารณาร่วมกัน เช่น กิจกรรมที่มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงที่มีค่าคะแนนในระดับ 3 และมีผลกระทบในระดับ 3 จะมีค่าระดับความสำคัญในระดับ 9 (โอกาส ระดับ 3 X ผลกระทบระดับ 3 = ค่าระดับ

ความสำคัญ = 9) และนำผลระดับความสำคัญที่ได้มาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และจัดการกับความเสี่ยงตามลำดับความสำคัญ

1.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละความเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อมหาวิทยาลัย/หน่วยงานว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางระดับความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้หน่วยงานทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

1.3 การจัดลำดับความเสี่ยง

การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้วจะนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลต่อมหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ประเมินได้ตามตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยจัดเรียงตามลำดับค่าจากระดับสูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ เลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมาก สูง และหรือปานกลาง มาจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ในขั้นต่อไป

2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยคณะกรรมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จะต้องกำหนดเกณฑ์ของหน่วยงานขึ้น ซึ่งต้องการกำหนดเกณฑ์จะขึ้นอยู่กับข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานและดุลยพินิจการตัดสินใจของคณะกรรมการ

2.1 ระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (Likelihood) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรพิจารณาจากสถิติการเกิดความเสี่ยงการทุจริต หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความถี่ของอัตราการความเสี่ยงการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ซึ่งสามารถกำหนดระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก ดังตาราง

เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง		
ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นได้เป็นบางครั้ง
2	ต่ำ	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	ต่ำมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้งหรือไม่เคยเกิดขึ้นเลย

2.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (Impact) หมายถึง ผลจากเหตุการณ์ ซึ่งอาจเกิดประการเดียวหรือหลายประการ โดยเกิดได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งในที่นี้จะหมายถึงความเสียหายที่เกิดกับองค์กร โดยพิจารณาจากระดับความรุนแรง และมูลค่าความเสียหายที่มีต่อองค์กรในกรณีที่ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น สามารถแบ่งระดับของผลกระทบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก ดังตาราง

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
5	สูงมาก	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัย และบุคคลนั้นถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง
4	สูง	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัย และบุคคลนั้นถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัย และบุคคลนั้นได้รับการตักเตือนจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง
2	ต่ำ	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัย และบุคคลนั้น ได้รับการตักเตือนจากผู้บังคับบัญชาระดับต้น
1	ต่ำมาก	เกิดความเสียหายต่อมหาวิทยาลัย และบุคคลนั้น ได้รับการตักเตือนจากหัวหน้างาน

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) กับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก ดังนี้

ตัวอย่าง ระดับของความเสี่ยง (Risk Matrix)

5	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
2	ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
โอกาส (Likelihood)	1	2	3	4	5
Risk Matrix	ผลกระทบ (Impact)				

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

	สีฟ้า หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำมาก		สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
	สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง		สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
	สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก		

3. การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเป็นการนำกลยุทธ์ มาตรการ หรือแผนงานมาใช้ปฏิบัติในมหาวิทยาลัย เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต หรือลดความเสียหายของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงในการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ที่ยังไม่มีกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงการทุจริต หรือที่มีอยู่แต่ยังไม่เพียงพอและนำมาวางแผนจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการในการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตนั้น ไม่ใช่กระบวนการที่สร้างขึ้นและอยู่ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระเพียงลำพังได้ แต่จะเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนที่ช่วยเสริมการทำงานร่วมกับโครงการหรือภาระงานอื่นใดที่ปฏิบัติการอยู่ ให้เป็นไปด้วยความราบรื่นหรือป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง การทุจริตและเป็นปัญหาหรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการมองไปข้างหน้า เพื่อป้องกันเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีเหตุมีผล มีหลักการและหาทางลดหรือป้องกันความเสียหายในการปฏิบัติงานในภารกิจของหน่วยงาน/โครงการที่มีการวางแผนปฏิบัติงานไว้แล้วในแต่ละขั้นตอน

3.1 การบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต เป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการบริหารจัดการภายในองค์กร ที่สามารถทำให้การทุจริตภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกิจกรรมหลักในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต จำเป็นต้องประกอบด้วย

- 3.1.1 การประเมินระดับความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
- 3.1.2 การวิเคราะห์สาเหตุของความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
- 3.1.3 การออกมาตรการควบคุมความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

3.2 การจัดการกับความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต เป็นการเลือกลำดับความเสี่ยงที่มีความเสี่ยงตั้งแต่ระดับปานกลางไปจนถึงระดับสูงมาก มาวางกลยุทธ์ มาตรการป้องกัน และวิธีการจัดการกับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จัดเรียงไว้แล้ว ตลอดจนกำหนดแนวทาง มาตรการ ผู้รับผิดชอบ และกรอบเวลา ในการจัดการความเสี่ยงนั้น ๆ มาบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อลดระดับการทุจริตภายในองค์กร

3.3 การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต เป็นการนำสิ่งที่ได้ดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง แล้วจัดทำเป็นข้อกำหนด วิธีการ มาตรการ ผู้รับผิดชอบ และกรอบเวลาในการควบคุม และกำกับเพื่อจัดการกับความเสี่ยงการทุจริต

3.4 การจัดวางกลยุทธ์ มาตรการป้องกันความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องปรากฏในแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ในกลุ่มความเสี่ยงที่เลือกจัดการด้วยวิธีควบคุม ระดับความเสี่ยงตั้งแต่ปานกลางถึงสูงมาก ให้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งวิธีการจัดการความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงาน อาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น บางหน่วยงานอาจเลือกการควบคุมอย่างเดี่ยวแต่สามารถควบคุมได้หลายความเสี่ยง หรือบางหน่วยงานอาจเลือกการควบคุมหลายวิธีร่วมกันเพื่อควบคุมความเสี่ยงสำคัญเพียงเรื่องเดียว เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อหน่วยงานทราบความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่จากการประเมินความเสี่ยงและการประเมินการควบคุมแล้ว ให้พิจารณาความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือกเพื่อการตัดสินใจเลือกมาตรการลดความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบ

4. การรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

เป็นการรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ว่ามีความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หรือไม่ ถ้ายังมีเหลืออยู่ มีอยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมากเพียงใด และมีวิธีจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร และจำเป็นต้องเสนอต่อคณะกรรมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร หรือหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้ทราบ และดำเนินการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงการทุจริตของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงาน ป.ป.ช และสำนักงาน ป.ป.ท ต่อไป

แบบฟอร์มแผนการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต มีดังนี้

1. แบบ SNRU - ITA 1 การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
2. แบบ SNRU - ITA 2 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
3. แบบ SNRU - ITA 3 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
4. แบบ SNRU - ITA 4 รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

บทที่ 4

แผนการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีมาตรการป้องกันการทุจริต ที่สามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันการทุจริต ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรอื่นที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะองค์กรได้มีการเตรียมมาตรการป้องกันล่วงหน้าไว้

ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีกระบวนการพิจารณาความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ตามกรอบแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ซึ่งในกรอบแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีการจำแนกประเภทการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) กำหนดให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการประเมินความเสี่ยง ในด้านที่ 3 ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้นำโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด มาประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน

ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโครงการเงินงบประมาณรายจ่ายทุกโครงการ (งบลงทุน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และนำโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด คือโครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร จำนวน 1 หลัง จำนวนเงิน 15,750,000 บาท ซึ่งเป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาดำเนินการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต และบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวนี้ อาจส่งผลกระทบต่อองค์กร กระบวนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ ทำให้การปฏิบัติงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดความ

ไม่โปร่งใสต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้ดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุของความเสียหาย การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง การประเมินระดับความเสี่ยง ในคราวประชุมคณะทำงานการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (ฝ่ายเลขานุการ) ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง วางมาตรการป้องกันความเสี่ยง ในคราวประชุมคณะทำงานการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (ฝ่ายเลขานุการ) ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา และดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุของความเสียหาย กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง การประเมินระดับความเสี่ยง จัดลำดับความเสี่ยง วางมาตรการป้องกันความเสี่ยง และพิจารณา (ร่าง) แผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในคราวประชุมประชุมคณะทำงานการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ระดับมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา นั้น ได้มีมติเห็นชอบประเด็นความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต จำนวน 3 ความเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติพิจารณาผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผู้ควบคุมงาน อนุมัติให้ใช้วัสดุในโครงการไม่เป็นไปตามแบบรูปและรายการที่กำหนดในสัญญา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการให้ประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายโดยเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ

ประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ชื่อกระบวนการ/โครงการ โครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1 หลัง

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	สาเหตุ/ปัจจัยที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (Likelihood x Impact)		
				Likelihood	Impact	Risk Score
1	การกำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคา	เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคาเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	เจ้าหน้าที่ของรัฐและหัวหน้าส่วนราชการชี้แนะให้กำหนดคุณสมบัติที่นอกเหนือจากคุณสมบัติกลางที่กำหนด เพื่อให้ได้ผู้ประกอบการที่ตนเตรียมการไว้	2	2	4
2	การพิจารณาคุณสมบัติของผู้รับจ้าง	เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการพิจารณาผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ	เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบคุณสมบัติแล้วให้คำชี้แนะคณะกรรมการ ในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามคุณสมบัติที่ประกาศไว้ เพื่อให้ได้ผู้รับจ้างที่ตนเองเตรียมไว้	2	3	6
3	การควบคุมงานก่อสร้าง	เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผู้ควบคุมงาน อนุมัติให้ใช้วัสดุในโครงการไม่เป็นไปตามแบบรูปและรายการที่กำหนดในสัญญา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการให้ประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ	ผู้รับจ้างเลือกใช้วัสดุที่ไม่เป็นไปตามแบบรูปและรายการเพื่อลดต้นทุนในการก่อสร้าง โดยเสนอผลประโยชน์ให้ผู้ควบคุมงาน	4	4	16
		เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผู้ควบคุมงาน แก้ไขแบบรูปรายการเพื่อผลประโยชน์ในการขยายสัญญาและงบประมาณ	แก้ไขแบบรูปรายการเพื่อให้ได้เพิ่มงบประมาณก่อสร้างและเวลา โดยเสนอผลประโยชน์ให้ผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	2	2	4
4	การตรวจรับงานก่อสร้าง	กรรมการตรวจรับงานโดยที่งานไม่แล้วเสร็จตามแบบรูปรายการเพื่อรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง	ผู้รับจ้างส่งมอบงานโดยที่งานไม่แล้วเสร็จตามแบบรูปรายการ เพื่อให้กรรมการตรวจรับโดยเสนอผลประโยชน์ให้กับกรรมการ	2	2	4

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ชื่อกระบวนการ/โครงการ ก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1 หลัง

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	สาเหตุ/ปัจจัยที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (Likelihood x Impact)		
				Likelihood	Impact	Risk Score
5	การเบิกจ่ายเงิน	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายโดยเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	1. เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดสภาพคล่องทางการเงิน 2. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีจรรยาบรรณวิชาชีพ 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง 4. เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกบังคับจากผู้บังคับบัญชาให้เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	4	4	16

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566					
เกณฑ์ประเด็นความเสี่ยง 1 เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคา เพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง					
ระดับ ความรุนแรง	โอกาส (Likelihood)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการกำหนดคุณสมบัติเป็นไปตามคุณสมบัติกลางที่กำหนด	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการวางแผนการกำหนดคุณสมบัติให้ นอกเหนือจากการกำหนดคุณสมบัติกลาง	เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นให้ นอกเหนือจากการกำหนดคุณสมบัติกลางจนแล้วเสร็จ	เจ้าหน้าที่ของรัฐติดต่อ/ประสานงานกับผู้ประกอบการเพื่อเตรียมการกำหนดคุณสมบัติ	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการกำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคาได้ตรงตามคุณสมบัติที่เตรียมการไว้
ระดับ ความรุนแรง	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ผู้ประกอบการไม่เข้าร่วมเสนอราคากับส่วนราชการของรัฐ	ผู้ประกอบการ มีการสื่อสารในเชิงลบไปยังกลุ่มผู้ประกอบการรายอื่น ให้ทราบถึงพฤติกรรมความไม่โปร่งใสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งผลกระทบให้ส่วนราชการของรัฐเสียชื่อเสียง	มีการร้องเรียนจากผู้ประกอบการ ถึงหัวหน้าส่วนราชการของรัฐ ให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถึงพฤติกรรมที่ไม่โปร่งใส	มีการร้องเรียนจากผู้ประกอบการ ถึงหัวหน้าส่วนราชการของรัฐ ให้ตรวจสอบ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนถึงพฤติกรรม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	มีการดำเนินการฟ้องร้อง ให้ดำเนินคดีทางกฎหมายกับเจ้าหน้าที่หรือหัวหน้าส่วนราชการของรัฐ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เกณฑ์ประเด็นความเสี่ยง 2 เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้

ให้คณะกรรมการพิจารณาผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ

ระดับ ความรุนแรง	โอกาส (Likelihood)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการพิจารณาจำนวน 1 ราย	เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการพิจารณาจำนวน 2 ราย	เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการพิจารณาจำนวน 3 ราย	เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการพิจารณาจำนวน 4 ราย	เจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่นอกเหนือจากเงื่อนไขที่ประกาศไว้ ให้คณะกรรมการพิจารณาจำนวน 5 ราย
ระดับ ความรุนแรง	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ส่วนราชการของรัฐได้คู่สัญญาที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานก่อสร้าง	ส่วนราชการของรัฐได้คู่สัญญาที่ไม่มีคุณภาพส่งผลให้ส่วนราชการของรัฐได้งานที่ไม่มีคุณภาพ	ส่วนราชการของรัฐได้คู่สัญญาที่ไม่มีคุณภาพและดำเนินการล่าช้า ส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการ	ส่วนราชการของรัฐได้คู่สัญญาที่ไม่มีคุณภาพดำเนินการล่าช้า และไม่ปฏิบัติตามแผนงานก่อสร้าง ส่งผลกระทบให้ส่วนราชการของรัฐเสียโอกาสในการใช้อาคารฯ ตามกำหนด	ส่วนราชการของรัฐได้คู่สัญญาที่ไม่มีคุณภาพดำเนินการล่าช้า ดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานก่อสร้าง ส่งผลกระทบให้ส่วนราชการของรัฐไม่มีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ และกระทบต่อการขอรับจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
เกณฑ์ประเด็นความเสี่ยง 3 เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผู้ควบคุมงาน อนุมัติให้ใช้วัสดุในโครงการไม่เป็นไปตามแบบรูปและรายการที่กำหนดในสัญญา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการให้ประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ระดับ ความรุนแรง	โอกาส (Likelihood)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ผู้ควบคุมงานไม่ได้อนุมัติให้ใช้วัสดุที่ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ	จำนวนรายการวัสดุที่ผู้ควบคุมงานอนุมัติให้ใช้ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ จำนวน 1 รายการ	จำนวนรายการวัสดุที่ผู้ควบคุมงานอนุมัติให้ใช้ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ จำนวน 2 รายการ	จำนวนรายการวัสดุที่ผู้ควบคุมงานอนุมัติให้ใช้ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ จำนวน 3 รายการ	จำนวนรายการวัสดุที่ผู้ควบคุมงานอนุมัติให้ใช้ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ จำนวนมากกว่า 3 รายการ
ระดับ ความรุนแรง	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ไม่เกิดผลกระทบต่อโครงการและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายด้านงบประมาณ	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ ไม่เกิน 100,000 บาท	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ 100,001 – 200,000 บาท	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ 200,001 – 300,000 บาท	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ ไม่น้อยกว่า 300,001 บาท

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
เกณฑ์ประเมินความเสี่ยง 4 เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผู้ควบคุมงาน แกะไขแบบรูปรายการเพื่อผลประโยชน์ในการขยายสัญญา
และงบประมาณ

ระดับ ความรุนแรง	โอกาส (Likelihood)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ผู้ควบคุมงานไม่ได้แกะไขแบบรูปรายการ	จำนวนงานที่ผู้ควบคุมงานแกะไขแบบรูปรายการ จำนวน 1 รายการ	จำนวนงานที่ผู้ควบคุมงานแกะไขแบบรูปรายการ จำนวน 2 รายการ	จำนวนงานที่ผู้ควบคุมงานแกะไขแบบรูปรายการ จำนวน 3 รายการ	จำนวนงานที่ผู้ควบคุมงานแกะไขแบบรูปรายการ จำนวนมากกว่า 3 รายการ
ระดับ ความรุนแรง	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ไม่เกิดผลกระทบต่อโครงการและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายด้านงบประมาณและระยะเวลา	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ ไม่เกิน 100,000 บาท และทำให้เพิ่มระยะเวลาก่อสร้างเพิ่มขึ้น ไม่เกิน 10 วัน	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ 100,000 – 200,000 บาท และทำให้เพิ่มระยะเวลาก่อสร้างเพิ่มขึ้น 10 – 20 วัน	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ 200,000 – 300,000 บาท และทำให้เพิ่มระยะเวลาก่อสร้างเพิ่มขึ้น 20 – 30 วัน	เกิดความเสียหายต่อโครงการเป็นเงินงบประมาณ ไม่น้อยกว่า 300,000 บาท และทำให้เพิ่มระยะเวลาก่อสร้างไม่น้อยกว่า 30 วัน

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
เกณฑ์ประเมินความเสี่ยง 5 กรรมการตรวจรับงานโดยที่งานไม่แล้วเสร็จตามแบบรูปรายการเพื่อรับผลประโยชน์
จากผู้รับจ้าง

ระดับ ความรุนแรง	โอกาส (Likelihood)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	กรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานเป็นไปตาม สัญญา งานเสร็จ 100 %	กรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานที่ไม่แล้ว เสร็จ โดยมีปริมาณงาน ที่ยังไม่แล้วตามสัญญา 5 %	กรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานที่ไม่แล้ว เสร็จ โดยมีปริมาณงาน ที่ยังไม่แล้วตามสัญญา 10 %	กรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานที่ไม่แล้ว เสร็จ โดยมีปริมาณงาน ที่ยังไม่แล้วตามสัญญา 15 %	กรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานที่ไม่แล้ว เสร็จ โดยมีปริมาณงาน ที่ยังไม่แล้วตามสัญญา 20 %
ระดับ ความรุนแรง	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	ไม่เกิดผลกระทบต่อ โครงการและไม่ ก่อให้เกิดความเสียหาย ด้านงบประมาณ	เกิดความเสียหายต่อ โครงการเป็นเงิน งบประมาณ ไม่เกิน 100,000 บาท	เกิดความเสียหายต่อ โครงการเป็นเงิน งบประมาณ 100,001 – 200,000 บาท	เกิดความเสียหายต่อ โครงการเป็นเงิน งบประมาณ 200,010 – 300,000 บาท	เกิดความเสียหายต่อ โครงการเป็นเงิน งบประมาณ ไม่น้อยกว่า 300,001 บาท

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เกณฑ์ประเมินความเสี่ยง 6 เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายโดยเรียกผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ

ระดับ ความรุนแรง	โอกาส (Likelihood)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด ภายใน 5 วันทำการ นับถัดจากวันที่ตรวจรับงาน	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายไม่เป็นที่ไปตามระยะเวลาที่กำหนด เกิน 5 – 7 วันทำการ นับถัดจากวันที่ตรวจรับงาน	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายไม่เป็นที่ไปตามระยะเวลาที่กำหนด เกิน 8 - 10 วันทำการ นับถัดจากวันที่ตรวจรับงาน	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายไม่เป็นที่ไปตามระยะเวลาที่กำหนด เกิน 11 - 14 วันทำการ นับถัดจากวันที่ตรวจรับงาน	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายไม่เป็นที่ไปตามระยะเวลาที่กำหนด เกิน 15 วันทำการ นับถัดจากวันที่ตรวจรับงาน
ระดับ ความรุนแรง	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
ความหมาย	เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกตักเตือนทางวินัย จากผู้บังคับบัญชาระดับสูงหรือจากหัวหน้าส่วนราชการของรัฐ	เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกตักเตือนทางวินัย และได้รับทัณฑ์บน จากผู้บังคับบัญชาระดับสูงหรือจากหัวหน้าส่วนราชการของรัฐ	เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย	เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับโทษทางวินัย ถูกสั่งพักงาน และถูกหักเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน	เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับโทษทางวินัยร้ายแรง ให้ออกจากราชการ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (Risk Matrix)

โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	ปานกลาง (5)	สูง (10)	สูง (15)	สูงมาก (20)	สูงมาก (25)
5	ปานกลาง (5)	สูง (10)	สูง (15)	สูงมาก (20)	สูงมาก (25)
4	ต่ำ (4)	ปานกลาง (8)	สูง (12)	สูง (16)	สูงมาก (20)
3	ต่ำ (3)	ปานกลาง (6)	ปานกลาง (9)	สูง (12)	สูง (15)
2	ต่ำมาก (2)	ต่ำ (4)	ปานกลาง (6)	ปานกลาง (8)	สูง (10)
1	ต่ำมาก (1)	ต่ำมาก (2)	ต่ำ (3)	ต่ำ (4)	ปานกลาง (5)
ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยง	1	2	3	4	5

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

 สีฟ้า หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำมาก

 สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

 สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

 สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

 สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (Risk Matrix)

โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
5					
4				ความเสี่ยงที่ 3 ความเสี่ยงที่ 6 $4 \times 4 = 16$	
3					
2		ความเสี่ยงที่ 1 ความเสี่ยงที่ 4 ความเสี่ยงที่ 5 $2 \times 2 = 4$	ความเสี่ยง 2 $2 \times 3 = 6$		
1					
ระดับความ รุนแรงของ ความเสี่ยง	1	2	3	4	5

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566							
ชื่อกระบวนการ/โครงการ โครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1 หลัง							
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	สาเหตุ/ปัจจัยที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ชี้แนะช่องทางการพิจารณาคุณสมบัติที่ประกาศไว้ให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติพิจารณาผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ	เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว ให้คำชี้แนะคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อให้ได้ผู้รับจ้างที่ตนเองเตรียมไว้	สร้างมาตรการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในทางมิชอบ สำหรับการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ประกอบการ <u>วิธีดำเนินการ</u> กำหนดมาตรการเพิ่มเติมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องนำเข้าสู่ข้อมูลผู้รับจ้างงานก่อสร้าง ผ่านระบบของกรมบัญชีกลางเพื่อให้ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ	ปานกลาง	1 เม.ย. - 15 ก.ค. 2566	2,080 บาท	หัวหน้างานพัสดุ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี
2	เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ผู้ควบคุมงาน อนุมัติให้ใช้วัสดุในโครงการไม่เป็นไปตามแบบรูปและรายการที่กำหนดในสัญญา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้ประกอบการให้ประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ	ผู้รับจ้างเลือกใช้วัสดุที่ไม่เป็นไปตามแบบรูปและรายการเพื่อลดต้นทุนในการก่อสร้าง โดยเสนอผลประโยชน์ให้ผู้ควบคุมงาน	สร้างมาตรการป้องกันการอนุมัติวัสดุที่ใช้ในโครงการก่อสร้าง <u>วิธีดำเนินการ</u> กำหนดมาตรการเพิ่มเติมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องนำข้อมูลวัสดุก่อสร้างให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่อลงมติเห็นชอบ/ไม่เห็นชอบวัสดุก่อสร้างทุกครั้ง	สูง	1 เม.ย. - 15 ก.ค. 2566	14,880 บาท	หัวหน้างานอาคาร สถานที่ฯ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ชื่อกระบวนการ/โครงการ โครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1 หลัง

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	สาเหตุ/ปัจจัยที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
3	เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเบิกจ่ายโดยเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	1. เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดสภาพคล่องทางการเงิน 2. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีจรรยาบรรณวิชาชีพ 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง 4. เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกบังคับจากผู้บังคับบัญชาให้เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	สร้างมาตรการป้องกันการเบิกจ่ายเงินงบประมาณวงงานโครงการก่อสร้าง <u>วิธีดำเนินการ</u> กำหนดมาตรการเพิ่มเติมให้มีการแสดงขั้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยส่วนราชการจะต้องดำเนินการระบุถึงระยะเวลาในการเบิกจ่ายงบประมาณงานก่อสร้าง เพื่อให้ผู้ประกอบการทราบถึงระยะเวลาที่ชัดเจน	สูง	1 เม.ย. - 30 ก.ย. 2566	1,000 บาท	- หัวหน้างานคลัง - หัวหน้างานพัสดุ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ 135/2566
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ๑๓๕/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมหาวิทยาลัยมีการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการประกอบด้วย O๓๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤตินิชอบประจำปี และ O๓๕ การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ และ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณธรรมและความโปร่งใส เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความเสี่ยง เพื่อป้องกันการทุจริต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑. อธิการบดี	ประธาน
๒. รองอธิการบดีด้านวางแผน ยุทธศาสตร์ นวัตกรรมและพันธกิจสากล	รองประธาน
๓. รองอธิการบดี ทุกคน	กรรมการ
๔. ผู้ช่วยอธิการบดี ทุกคน	กรรมการ
๕. คณบดี ทุกคน	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนัก สถาบัน ทุกคน	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการกอง ทุกคน	กรรมการ
๘. หัวหน้างานคลัง	กรรมการ
๙. หัวหน้างานบริหารบุคคลและนิติการ	กรรมการ
๑๐. หัวหน้างานบริหารทั่วไป	กรรมการ
๑๑. หัวหน้างานทรัพย์สินและรายได้	กรรมการ
๑๒. หัวหน้างานประชาสัมพันธ์และโสตทัศนูปกรณ์	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. หัวหน้างานอาคารสถานที่ และยานพาหนะ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. หัวหน้างานพัสดุ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นายพรพิทักษ์ คล่องแคล่ว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นายประกายแก้ว บุตรราช	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นายธรรมศ วัฒนาเมธี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นางสาวดาริกา แก้วดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นายคมกริบ เลื่องลือ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางสาวจรัสพรรณ คำภูแสน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นางณัฐชา ตรีโอษฐ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางสาวชนกญาดา โคตรสาลี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่รับผิดชอบ...

หน้าที่รับผิดชอบ

๑. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
๒. กำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
๓. ดำเนินการระบุความเสี่ยง ประเมินสถานะความเสี่ยง ประเมินค่าความเสี่ยง ประเมินประสิทธิภาพ การควบคุมความเสี่ยง จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต และการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
๔. ดำเนินการติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
๕. รายงานผลการดำเนินงานการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต เสนอต่อคณะกรรมการ ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖. รายงานการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงในกรณีที่มีโอกาสให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน
๗. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและผลการดำเนินงานการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครสู่สาธารณะ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคริต ชาญชิตปรีชา)
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร